

برخی از حقایق مرتبط با بار بیماری‌ها و معضلات بهداشتی، طبق گزارش WHO

- سالانه بیش از یک میلیون نفر یا روزانه ۳۰۰ نفر از بالغین جوان ۱۹-۱۰ ساله در اثر ابتلاء به بیماری‌های قابل پیشگیری، جان خود را از دست می‌دهند
- عللی نظیر حوادث رانندگی، خودکشی، نزاع، ابتلاء به HIV/AIDS و بیماری‌های اسهالی، بیش از سایر علل، جلب توجه می‌کند.
- معضلات مرتبط با بهداشت روان، ۱۶٪ بار بیماری‌ها را در سنین ۱۹-۱۰ سالگی به خود اختصاص می‌دهد
- نیمی از این موارد از سنین ۱۴ سالگی، آغاز می‌شود و مسائلی نظیر افسردگی و خودکشی در بین سایر علل، جلب توجه بیشتری می‌کند.

WHO / FS / December 2018

- سلامت روان بخش جدایی ناپذیری از سلامتی است و در واقع هیچگاه، سلامتی بدون سلامت روانی وجود ندارد.
- سلامت روان از طریق طیف وسیعی از عوامل اجتماعی، اقتصادی، زیست محیطی و محیطی تعیین می‌شود.
- به منظور ارتقاء، حفاظت و بازگرداندن سلامت روان، راهکارها و مداخلات بهداشتی و استراتژی‌های بین بخش مقرون به صرفه‌ای وجود دارد.

WHO / FS / 30 March 2018

- اهمیت بهداشت روان و احساس سلامتی، در سنین بالاتر از هر زمان دیگری بیشتر است.
- اختلالات روانی و عصبی در بین بزرگسالان بالغ بر ۶/۶ درصد از مجموع روزهای مفید از دست رفته (DALYs) در این گروه سنی را تشکیل می‌دهد.
- تقریباً ۱۵٪ افراد ۶۰ ساله و بالاتر، از یک اختلال روانی رنج می‌برند.

WHO / FS / 12 December 2017

- انسان‌ها طی وقوع بلایا و تا مدت‌های طولانی پس از آن دچار مشکلات روحی فراوانی خواهند شد. به گونه‌ای که؛ بازماندگان بلایا، آوارگان، پناهندگان و افرادی که به نحوی از انحاء درگیر سوانح و بلایا بوده‌اند، در زمره گروه‌های در معرض خطر و جمعیت آسیب پذیر در برابر بیماری‌های روانی محسوب می‌شوند.
- ولی اگر احساس امنیت، ارتباط، آرامش، امیدواری و دسترسی به حمایت اجتماعی، جسمی و عاطفی داشته باشند و راه‌هایی برای کمک کردن به خود پیدا کنند از احتمال

بهداشت
بالغین جوان

بهداشت
روان

بهداشت
روان در
سالمندان

بهداشت
روان در
سوانح و
بلایا

- وقوع و شدت آسیب، کاسته و بر احتمال بهبودی آنان افزوده می‌گردد
- WHO توصیه می‌کند حداقل یک نفر کارشناس مراقبت‌های بهداشت روان در هر یک از مراکز یا گروه‌های امداد رسانی، حضور و نظارت فعالانه داشته باشد
- سلامت روان برای سلامتی، عملکرد و انعطاف پذیری افراد، جوامع و کشورهایی که از شرایط اضطراری رنج می‌برند از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است.

WHO / FS / 28 April 2018

- طبق تخمین کارشناسان WHO طی سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۵۰ میلادی، نسبت افراد بالاتر از ۶۰ ساله از ۱۲٪ به ۲۲٪ افزوده شده
- به زودی تعداد جمعیت سالخوردگان جهان، بیش از گروه سنی کمتر از ۵ ساله خواهد شد و بیش از ۸۰٪ موارد آن در مناطق با وضعیت اقتصادی نامطلوب و متوسط، رخ خواهد داد
- از آن‌جا که سرعت رشد جمعیت، بیشتر از گذشته است همه کشورها باید هرچه سریع‌تر خود را جهت ارائه خدمات بهداشتی به این گروه سنی، آماده کنند.

WHO / FS / 5 February 2018

- بیماری‌های قلبی عروقی، اولین و شایعترین علت مرگ در سطح جهان به حساب می‌آیند
- در سال ۲۰۱۶ حدود ۱۸ میلیون نفر در اثر ابتلاء به این بیماری‌ها جان باخته‌اند که ۸۵٪ آن شامل سکته قلبی و مغزی بوده است
- سه چهارم موارد مرگ ناشی از بیماری‌های قلبی عروقی در کشورهای با وضعیت اقتصادی متوسط و نامطلوب، اتفاق می‌افتد
- بیماری‌های قلبی عروقی، حدود ۷۰٪ موارد مرگ ناشی از بیماری‌های غیرعفونی را تشکیل می‌دهند
- بسیاری از بیماری‌های قلبی عروقی، با اصلاح عادات غیربهداشتی نظیر استعمال دخانیات، تغذیه ناسالم، چاقی، فعالیت‌های فیزیکی ناکافی و مصرف الکل قابل پیشگیری هستند
- کشف سریع و ساماندهی به موقع این بیماری‌ها از موارد مرگ و عوارض آن‌ها خواهد کاست

WHO / FS / 17 May 2017

- حیوان‌گزیدگی در سطح جهان یکی از علل مهم مرگ و میر را تشکیل می‌دهد. به گونه‌ای که سالانه حدود ۵ میلیون مورد مارگزیدگی و ده‌ها میلیون مورد سگ‌گزیدگی و

بهداشت
سالمدان

بیماری‌های
قلبی
عروقی

حیوان
گزیدگی

عوارض و مرگ ناشی از آن‌ها رخ می‌دهد و گزش گربه، میمون و سایر حیوانات نیز مزید بر علت می‌باشد

WHO / FS / 5 February 2018

- همه ساله حدود ۱۶ میلیون نفر از زنان جوان ۱۹-۱۵ ساله و ۲/۵ میلیون نفر از زنان کمتر از ۱۶ ساله در کشورهای در حال توسعه، زایمان می‌کنند
- عوارض ناشی از بارداری و زایمان، یکی از مهم‌ترین علل مرگ در این سنین را تشکیل می‌دهد و علاوه بر آن هر سال، حدود ۴ میلیون نفر در همین سنین ماحصل حاملگی خود را در شرایط غیربهداشتی، سقط می‌کنند.
- در این سنین، احتمال اکلامپسی، عفونت رحمی پس از زایمان و عفونت‌های سیستمیک و مرگ ناشی از آن به مراتب بیشتر از سنین ۲۴-۲۰ سالگی است.

WHO / FS / 23 February 2018

- سرطان‌ها دومین علت مرگ را در سطح جهان تشکیل می‌دهند و در سال ۲۰۱۸ حدود ۹/۹ میلیون مورد مرگ به بار آورده‌اند
- ۷۰٪ موارد مرگ ناشی از سرطان‌ها در کشورهای با وضعیت اقتصادی متوسط و نامطلوب، بروز می‌نماید
- حدود یک سوم موارد مرگ ناشی از سرطان‌ها در زمینه‌هایی نظیر چاقی، مصرف ناکافی میوه‌ها و سبزیجات، عدم فعالیت فیزیکی، استعمال دخانیات و مصرف الکل، حادث می‌گردد و مهم‌ترین و شناخته‌شده‌ترین عامل را استعمال دخانیات تشکیل می‌دهد
- سرطان‌های با منشأ بیماری‌های عفونی نظیر هپاتیت‌ها و زگیل تناسلی ناشی از ویروس پاپیلومای انسانی (HPV) عامل حدود ۲۵٪ موارد مرگ ناشی از این بیماری‌ها در شرایط اقتصادی نامطلوب و متوسط، می‌باشند
- زیان‌های اقتصادی سرطان‌ها غیرقابل انکار می‌باشد
- بیشترین موارد سرطان در سطح جهان در سال ۲۰۱۸ به ترتیب نزولی، شامل سرطان ریه، پستان، روده بزرگ، پروستات، پوست و معده بوده است
- بیشترین موارد مرگ ناشی از سرطان‌ها در سال ۲۰۱۸ به ترتیب نزولی، شامل سرطان ریه، روده بزرگ، معده، کبد و پستان بوده است

WHO / FS / 12 September 2018

- سالانه حدود ۱۸۰۰۰۰ مورد مرگ ناشی از سوختگی در سطح جهان تخمین زده می‌شود و موارد غیرکشنده سوختگی‌ها نیز علاوه بر ایجاد ناتوانی، زمینه‌ساز بروز بیماری‌های عفونی و برخی از بیماری‌های دیگر می‌گردد

زنان و
مامایی

سرطان‌ها

سوختگی‌ها

- اغلب موارد سوختگی در منازل و محل کار، حادث می‌شود و این در حالی است که بسیاری از حوادث منجر به سوختگی، قابل پیش‌بینی و پیش‌گیری می‌باشد.

WHO / FS / 6 March 2018

- محصولات پزشکی غیر استاندارد و جعلی ممکن است به سلامت بیماران، آسیب برسانند و توان درمان بیماری‌هایی که با آنها درمان می‌شوند را نداشته باشند
- آنها سبب از دست دادن اعتماد نسبت به داروها، ارائه دهندگان خدمات بهداشتی و سیستم‌های بهداشتی می‌شوند
- آنها در همه مناطق جهان ممکن است وجود داشته باشند
- گزارشاتی مبنی بر غیراستاندارد یا جعلی بودن همه فرآورده‌ها و از جمله داروها، واکسن‌ها و کیت‌ها و مواد تشخیصی، به سازمان جهانی بهداشت، ارائه شده است
- داروهای ضد مالاریا و آنتی‌بیوتیک‌ها در بین سایر فرآورده‌ها رایج‌ترین محصولات غیر استاندارد و جعلی هستند.
- داروها را به هر شیوه‌ای که تولید کرده باشند ممکن است جعلی باشند و لذا هم فرآورده‌های بسیار گران قیمت ضد سرطان و هم داروهای ضد درد ارزان قیمت را شامل می‌شود
- این فرآورده‌ها ممکن است در فروشگاه‌های خیابانی و اینترنتی غیرمجاز، داروخانه‌ها، درمانگاه‌ها و بیمارستان‌ها یافت شوند
- تخمین زده می‌شود حدود ۱۰٪ داروها و فرآورده‌های پزشکی در کشورهای با وضعیت اقتصادی نامطلوب و متوسط، غیراستاندارد و جعلی هستند
- این فرآورده‌ها ممکن است به مقاومت دارویی و بروز عفونت‌های مقاوم به آنتی‌بیوتیک‌ها منجر شوند

WHO / FS / 31 January 2018

لازم با تاکید است که موضوع داروهای جعلی از گذشته‌های دور و نزدیک و از جمله در کتب اصلی پزشکی نیاکان نیز مطرح شده است! به گونه‌ای که *ابن سینا* در کتاب قانون در طب، بر لزوم نظارت بر امر تولید داروها و آزمودن داروهای مشکوک و تقلبی تاکید کرده و می‌نویسد: "کسانی هستند که گاهی ثمر گیاه امومیس را بجای هل قالب می‌کنند. امومیس نیز همچون هل، ره آورد ارمنستان و گل آن به گل پونه کوهی می‌ماند و ثمر آن شباهت زیادی به هل دارد ولی این هل تقلبی، اعم از درخت و میوه از هیچ بویی، بویی نبرده است ...

اگر می‌خواهی درستی و نادرستی آن را بیازمایی دانه را بشکن که بوی خرد شده‌ها گواهند (نسخه پژوهشی قانون، ص ۵۶۳، کد K2J2GHF8-3). باید این دارو را بیازمایی نه اعتماد

فرآورده های
دارویی
جعلی و
غیراستاندارد

برپندار و گفتار دیگران کنی (قانون ، ص ۱۴۶۳ کُد K3FA13G3F-5)

کتاب کاربردهای بالینی اپیدمیولوژی، ص ۲۴۰

الکل (مشروبات)

- همه ساله حدود ۳ میلیون مورد مرگ ناشی از مصرف الکل در سطح جهان رخ می‌دهد که این رقم، معادل ۵/۳ درصد کل موارد مرگ می‌باشد.
- مصرف الکل می‌تواند زمینه‌ساز بروز بیش از ۲۰۰ بیماری مختلف باشد
- موارد مرگ و ناتوانی ناشی از مصرف الکل، عمدتاً در سنین جوانی بروز می‌نماید. به گونه‌ای که بیش از ۱۳/۵ درصد کل موارد مرگ در سنین ۲۰-۳۹ سالگی، قابل انتساب به مصرف الکل می‌باشد
- ارتباط علیتی بین مصرف الکل و افزایش بروز مشکلات روانی و سایر بیماری‌های غیرعفونی و آسیب‌های مختلف، به اثبات رسیده است
- اخیراً ارتباط علت و معلولی بین مصرف الکل و افزایش بروز بیماری‌های عفونی و از جمله؛ تاثیر بر سیر بیماری‌هایی نظیر سل و HIV/AIDS به اثبات رسیده است
- اثرات مخرب الکل و تاثیر بر روابط اجتماعی و اقتصادی نیز امر ثابت شده است می‌باشد

WHO / FS / 21 September 2018

کودکان (سلامت کودکان)

- سالانه حدود ۶/۳ میلیون نفر از کودکان کمتر از ۱۵ ساله که ۵/۴ میلیون نفر آنان در سنین کمتر از ۵ سالگی هستند جان خود را از دست می‌دهند و در واقع همه روزه حدود ۱۵۰۰۰ کودک کمتر از ۵ ساله، از نعمت حیات، محروم می‌گردند
- نیمی از موارد مرگ‌های مورد اشاره، قابل پیشگیری هستند
- علل اصلی مرگ در سنین کمتر از ۵ سالگی، در اثر عوارض زایمان زود هنگام، پنومونی، اسهال و مالاریا می‌باشد
- اینگونه مرگ‌ها در کودکان کمتر از ۵ ساله آفریقایی، ۱۵ برابر کشورهای با وضعیت اقتصادی مطلوب، می‌باشد

WHO / FS / 19 September 2018

مادران (مرگ و میر) Maternal mortality

- همه روزه حدود ۸۳۰ نفر مادر به علت ابتلاء به بیماری‌های قابل پیشگیری مرتبط با بارداری و زایمان، جان خود را از دست می‌دهند
- ۹۹٪ موارد مرگ‌های مورد اشاره در کشورهای در حال توسعه، حادث می‌شود
- مرگ و میر مادران، در ساکنین روستاها و در جوامع فقزرده از شیوع بیشتری برخوردار است
- خطر عوارض و مرگ ناشی از بارداری در بالغین جوان، بیشتر از سایر سنین است
- مراقبت‌های ماهرانه قبل، در طول و پس از زایمان، موجب حفاظت از جان مادران و

نوزادان آن‌ها خواهد شد

- طی سال‌های ۱۹۹۰ تا ۲۰۱۵ حدود ۴۴٪ از میزان مرگ و میر مادران، کاسته شده است
- طی سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۳۰ به عنوان بخشی از اهداف توسعه پایدار، قرار است میزان مرگ مادران به کمتر از ۷۰ در ۱۰۰۰۰۰ نفر جمعیت، کاهش یابد.

WHO / FS / 16 February 2018

- مقاومت نسبت به آنتی‌بیوتیک‌ها یکی از بزرگترین تهدیدهای بهداشتی به حساب می‌آید و در تمامی انسان‌ها، در همه سنین و در سراسر جهان، رخ می‌دهد و هرچند به طور طبیعی هم بروز می‌کند ولی در اثر مصرف نابجای آنتی‌بیوتیک‌ها در انسان و حیوانات نیز تشدید می‌گردد

- مقاومت دارویی در رابطه با بیماری‌هایی نظیر پنومونی، سل، سوزاک، عفونت‌های سالمونلایی، عفونت‌های خطیر بیمارستانی و بسیاری از بیماری‌های عفونی دیگر به طور روزافزونی گزارش می‌شود و زیان‌های اقتصادی ناشی از طولانی شدن دوره بستری شدن در بیمارستان‌ها و مصرف اجباری داروهای گرانقیمت و موارد چشمگیری از مرگ‌های زودرس را به انسان تحمیل می‌کند

WHO / FS / 5 February 2018 & WHO / FS / 15 February 2018

- سالانه حدود ۲/۵ میلیون نوزاد، طی یکماهه اول پس تولد، از نعمت ادامه حیات، محروم می‌شوند. این رقم معادل روزی ۷۰۰۰ مورد مرگ نوزادان می‌باشد
- عواملی نظیر تولد زود هنگام، عوارض حین زایمان، بیماری‌های عفونی و مشکلات زایمانی زمینه را برای اغلب موارد مرگ نوزادان فراهم می‌کنند
- آموزش‌ها و مراقبت‌های مامایی، باعث کاهش عوارض و بهبود پیش‌آگهی می‌شود

28 September 2018

- آلودگی هوا به عنوان یکی از خطرات محیطی تهدیدکننده سلامت انسان‌ها به حساب می‌آید و بر بار بیماری‌ها و شرایطی نظیر سکنه مغزی، سکنه قلبی، سرطان ریه، بیماری‌های حاد و مزمن تنفسی و از جمله بیماری آسم، می‌افزاید
- در سال ۲۰۱۶ میلادی حدود ۹۱٪ مردم جهان در مناطقی زندگی می‌کردند که کیفیت هوا قابل انطباق با استانداردهای WHO نبوده و بیش از چهار میلیون مورد مرگ زودرس را به بار آورده است و چنین وضعیتی در جنوب شرقی آسیا و منطقه غرب اقیانوس آرام بیشتر از سایر مناطق، جلب توجه می‌نماید
- کارشناسان WHO معتقدند؛ کلید اصلی حل مشکل آلودگی هوا شامل سیاست‌ها و سرمایه‌گذاری‌های مرتبط با حمایت از حمل و نقل پاک‌تر، استفاده از انرژی برق در بخش صنعت و منازل و مدیریت زباله‌های شهری، می‌باشد

WHO / FS / 2 May 2018

Reference: WHO. Fact sheets: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets> . 5 April 2019

مقاومت
دارویی

نوزادان
(سلامت
نوزادان)

هوا
(آلودگی هوا)